

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

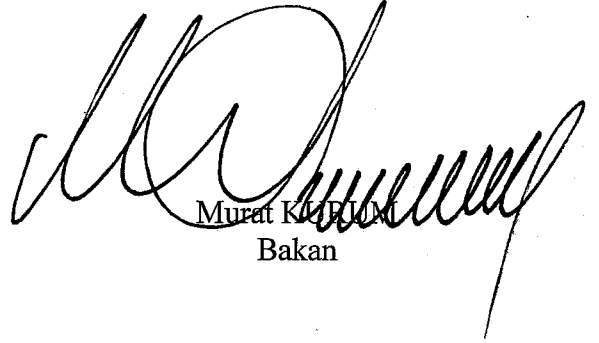
19 Ocak 2022

Sayı :30824082-610 2752864
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KILIÇ
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (88 Adet, 182 Sayfa)

7/53090
GK 27

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖZGÜR KARABAT'IN
TBMM 7/53090 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORU VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Dünyada atık sorunu gün geçtikçe büyük ve ötelenemez bir sorun halini almaktadır. Dünyada atık toplama ve imha konusunda önemli gelişmeler yaşanırken ülkemizde de önemli adımlar atılmakla beraber, bu konuda hem toplumsal bilinç hem de yasal mevzuat açısından ciddi sorunlar yaşanmaya devam etmektedir. Dünyada bir servet, değer konumunda olan atık genelde kaynağında ayrıştırılmış olarak toplanıp, değerlendirilmektedir. Ancak ülkemizdeki uygulamalar bu bağlamda henüz arzu edilen seviyelerin çok gerisindedir. Dolayısıyla atık meselesi ülkemizde bir kirlilik kaynağı olmaya devam etmektedir.

İstanbul ilimizin Başakşehir Belediyesi tarafından Bahçeşehir bölgesinde kentin merkezi sayılabilecek bir noktada, Bahçeşehir 2. Kısım Mahallesi'nde, Pazartürk ve minibüs/otobüs duraklarının yakınlara, kısacası yaşam alanlarının bulunduğu bölgeye katı atık dönüştürme tesisi kurmayı planlamaktadır. İnşaat aşamasında olan tesiste bölgeden toplanacak geri dönüşüm ürünlerinin işlem göreceği ifade edilmektedir.

Başakşehir Belediyesi tarafından geçtiğimiz Ağustos ayında yapılan açıklamada ayrıştırma tesisinin 4 bin metrekare alan üzerine inşa edileceği, tesiste plastik, pet, kâğıt, metal, cam, karton, naylon ambalaj ürünlerini, saatte 5 ton kapasite ile işleyeceği açıklanmıştır. Ayrıca tesiste 50 tonluk kantarın olacağı ifade edilmiştir.

Bahse konu olan alanın Uygulama İmar Planı Notlarında alanın sadece sportif amaçlı tesisler, yeşil alanlar, dinlenme tesisleri, günübirlik kullanım alanları, sosyal tesisler vb. uygulamalara imkân verdiği, daha da önemlisi her ne olursa olsun uygulama alanlarının maksimum 0.05'i aşmamak kaydıyla yapılabileceği görülmektedir. Ancak Belediyece açıklanan veriler ve halihazırda devam eden inşaat alanı incelendiğinde bu kaideye uyulmadığı, dolayısıyla hukuksuz bir girişimle karşı karşıya olunduğu açıkça görülmektedir.

Diğer yandan tesisin bölgede ciddi bir trafik yoğunluğu oluşturabileceği, işlenecek atıklarla ortaya çıkabilecek koku, gaz ve kimyasal çıktılardan çevrede yaşayan vatandaşlarımızın sağlığının ciddi anlamda olumsuz etkileneceği değerlendirilmektedir. Proje konusunda bölge halkının görüş ve taleplerinin dikkate alınmadığı, aynı şekilde bölgede yaşayan vatandaşlarımıza hiçbir bilgilendirme yapılmadığı bölgede faaliyet yürüten sivil toplum kuruluşlarımız başta olmak üzere birçok vatandaşımız tarafından defaatle tarafımıza iletilmiştir.

Yüklenicisi olduğu ifade edilen firma Kemer İnşaat tarafından, tesis bölgesinde pek çok iş ve işlem yapılmasına ve inşaatın yaklaşık yüzde altmışı tamamlanmasına rağmen alana projenin

künye bilgilerini gösteren tabela alana asılmadığı, dolayısıyla projenin çeşitli detaylarına dair bilgilerin belirsiz olduğu, hatta alanın mülkiyeti konusunda tartışmalı bir durumun söz konusu olduğu da ifade edilmektedir. Ayrıca alanın bir kısmının İSKİ su havzasında kaldığı da iddia edilmektedir. Diğer yandan projenin bulunduğu alanın yeraltı su kaynaklarına etki edebileceği dikkate alındığında bu tesisin bölgedeki ekolojik dengeyi ve doğal yaşamı olumsuz etkilemesi kaçınılmaz olarak görünmektedir.

Bölgede yaşayan vatandaşlarımızın itirazları ve çevre ve insan sağlığı açısından olası riskler dikkate alındığında tesisin uzun vadede bölgemize yarardan çok zarar vereceği öngörülmektedir.

Buna göre;

- 1- Başakşehir Belediyesi tarafından 2021 yılında yapımına başlanan katı atık dönüşüm tesisi konusunda bölge halkının, Sivil Toplum Kuruluşlarının ve ilgili kurumların görüşlerine başvurulmuş mudur? Görüş bildiren kurumlar hangileridir?
- 2- Bahse konu olan tesisle ilgili İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden görüş alınmış mıdır? Planlama ve karar süreçlerinde İBB'nin görüşleri dikkate alınmış mıdır?
- 3- Tesise ilişkin "Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesisi Ön Fizibilite Raporu" tamamlanmış mıdır?
- 4- Söz konusu tesisin ihale süreci tamamlanmış mıdır? İhale bedeli ne kadardır? İhaleyi alan firmanın iş ve işlemlerinde eksiklikler tespit edilmiş midir?
- 5- Söz konusu projeye ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile İstanbul Valiliği tarafından gerekli onaylar verilmiş midir? Onay süreci tamamlanmış mıdır? Onaya ilişkin tamamlanmayan iş ve işlemler nelerdir?
- 6- Projeye ilişkin ÇED raporu hazırlanmış mıdır? Raporun son durumu nedir?
- 7- Proje alanına projenin künye bilgilerini gösteren tabela aşılmadığı doğru mudur? Bu durumun gerekçesi nedir? Konuyla ilgili bakanlıkça bir işlem yapılmış mıdır?
- 8- Projenin ada/parsel bilgileri nelerdir? Projeye ilişkin açılmış bir iptal ya da yürütmeyi durdurma davası var mıdır?
- 9- Bahçeşehir 2. Kısım Mahallesi'nde yapımı devam eden katı atık dönüşüm tesisi inşaatının devam ettiği alanın, plan dipnotlarında belirtilen uygulama alan sınırlarına uygunluğu denetlenmiş midir? Bahse konu alanda imar planlarına aykırı uygulamalar var mıdır? Varsa bunlar konusunda herhangi bir girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?

CEVAPLAR:

Soru önermesine konu olan faaliyete ilişkin olarak Başakkent İnşaat Tur. Org. San. ve Tic. A.Ş. ünvanlı firma ÇED Şube Müdürlüğüne; 15.11.2021 tarihli ve 2019087 sayılı yazı ile; ilimiz Başakşehir ilçesi, Bahçeşehir 2. Kısım Mah. Mustafa Kemal Atatürk Bulvarı 450/1 parsel adresinde Başakkent İnşaat Tur. Org. San. ve Tic. A.Ş. olarak "Tehlikesiz Atık Toplama ve Ayırma ve Ambalaj Atığı Geri Kazanım" faaliyeti olarak başvuruda bulunmuş olup söz konusu faaliyet, 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği" (Değişik: R.G. 26.05.2017 tarihli ve 30077 sayılı) EK-1 ve EK-2 listelerinde yer almadığından kapsam dışı olarak değerlendirilmiştir.

Söz konusu firmaya 21.11.2021 tarihli ve 2260804 sayılı yazı ile kurum görüşü "ÇED Kapsamında olarak verilmiştir.

Başakşehir Belediye Başkanlığından alınan bilgide;

Ayrıştırma tesisinde toplanan kâğıt, karton, plastik ve metal atıkların türlerine ve özelliklerine göre ayrıştırılacağı, atıkların bu ön işlem ile geri dönüşümdeki ikincil atıkları işlem için kullanıma hazır hale getirileceği ancak bertaraf edilmeyeceği yahut geri dönüştürülmeyeceği, yalnızca ayrıştırma işlemi yapılacak tesiste koku, gaz ve kimyasal çıktının söz konusu olamayacağı, bu bağlamda, önergede bahsedildiği gibi Başakşehir Belediyesinin Bahçeşehir semtinde kentin merkezi sayılabilecek bir noktaya katı atık dönüştürme tesisi açmak istemediği ve bu yönde bir faaliyette bulunmadığı, bu tesiste metal, plastik, naylon, pet şişeler, cam, kâğıt, karton gibi atıkların da geri dönüştürülmeyeceği, Başakşehir Belediyesinin mülkiyetinde bulunan bir alanda ambalaj atığı toplama ve ayırma tesisinin kuruluş çalışmalarının yapıldığı,

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları"nın hüküm altına alındığı 7 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (i) bendi kapsamında "Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak; ağaçlandırma yapmak; gayrisihhi işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; inşaat malzemeleri, hurda depolama alanları ve satış yerlerini, hafriyat toprağı, moloz, kum ve çakıl depolama alanlarını, odun ve kömür satış ve depolama sahalarını belirlemek, bunların taşınmasında çevre kirliliğine meydan vermeyecek tedbirler almak; büyükşehir katı atık yönetim plânını yapmak, yaptırmak; katı atıkların kaynaktan toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletletmek; sanayi ve tıbbi atıklara ilişkin hizmetleri yürütmek, bunun için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletletmek; deniz araçlarının atıklarını toplamak, toplatmak, arıtmak ve bununla ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak." şeklinde düzenlendiği, katı atıkların kaynaktan toplanması ve aktarma

istasyonuna kadar taşınmasının İstanbul Büyükşehir Belediyesinin görev, yetki ve sorumluluğunda olmadığı, bu doğrultuda katı atık bertaraf ve geri dönüşüm tesisi olarak faaliyet göstermeyeceği, yalnızca ambalaj atığı toplama ve ayırma faaliyetinde bulunacak bir tesisin kuruluş sürecinde İstanbul Büyükşehir Belediyesinden görüş almaya yönelik bir süreç adımı bulunmadığı, bu yönde bir yasal zorunluluk da bulunmadığı,

Mahalli Çevre Kurulu Kararı alınması ve bu kararın Bakanlığa iletilmesi İstanbul Valiliği'nin yetkileri arasında sayıldığı, Mahalli Çevre Kurulu Kararı alınması, fizibilite raporu onayının alınmasının bir önceki aşaması olduğu, "atık yakma" ve "düzenli depolama tesisi kurmak" isteyen gerçek ve tüzel kişilerin tesisi kurmak üzere seçtikleri yer için mahallin en büyük mülki idare amirinden izin alması gerektiği, atık bertaraf ve geri dönüşüm sektöründe ele alınan faaliyetlerin "Bertaraf" ve "Geri Kazanım" faaliyetleri olarak ikiye ayrıldığı, "Atık yakma ve beraber yakma" ile "düzenli depolama" faaliyetlerinin bertaraf işleminin alt kollarını oluşturduğu, söz konusu tesiste geri kazanım işleminin bir ön işlemi olan ambalaj atığı toplama ve ayırma faaliyetleri yapılacağı, tesiste atık yakma faaliyeti yapılmayacağı gibi düzenli depolama faaliyeti de yapılmayacağı, bu çerçevede ambalaj atığı toplama ve ayırma tesisleri için Mahalli Çevre Kurulu Kararı alınması gerektiğine ilişkin yasal bir gereklilik olmadığı,

Bahçeşehir Ambalaj Atığı Toplama ve Ayırma Tesisi inşaatı için ayrıca bir ihale yapılmadığı, hali hazırda devam eden 2020/541343 kayıt numaralı "İlçemiz Yollarında Bordür ve Tretuvar ve Çeşitli İnşaat İşleri Yapılması" ihalesi kapsamında yapıldığı, bahse konu iş ile ilgili ayrı bir ihale bedeli ve firma ile ilgili Başakşehir Belediyesi tarafından tespit edilmiş herhangi bir eksiklik bulunmadığı, ayrıca bahse konu ihale kapsamında onlarca ayrı mahalde çalışıldığı ve her çalışma mahalline künye yapılma zorunluluğu bulunmadığı nedenleri ile ayrıca bir künye imalatı yapılmadığı, bütün iş ve işlemlerin yasal mevzuat çerçevesinde gerçekleştirildiği belirtilmiştir.